

Allerede i 1998 ga **Barneombudet og NFBIB** ut en rapport om barns arbeidsmiljø. Denne undersøkelsen er siden blitt fulgt opp av flere lignende undersøkelser både i 2007, 2010, 2013 og senest i 2015 med Helsedirektoratets landsomfattende undersøkelse av landets barnehager.

I tillegg har **Helsetilsynet** laget en meget omfattende rapport i 2020 som viser at *Barns helse er folkehelse – barns arbeidsmiljø sikres ikke gjennom kommunenes tilsyn*.

Og **RIF (Rådgivende Ingeniørers Forening)** har gjennom sine *State of the Nation* rapporter i 2010, 2015 og i 2021 vist hvordan det står til med den kommunale bygningsmassen; ikke minst med vekt på skoler og barnehager. Det er allment kjent at alt for mange barnehager og skoler (30 - 40%) ikke oppfyller dagens krav til helse og miljø på grunn av mangler

ved drift, vedlikehold og oppgradering av bygg og installasjoner. RIF-Rapporten *State of The Nation 2021*, slår fast at 4 av 10 offentlige skoler ikke har godkjent inneklimate.

NOU 2004:22 Velholdte bygninger gir mer til alle ga en klar dokumentasjon på lønnsomheten av vedlikehold av den offentlige bygningsmasse. Det betyr at allerede i 2004 dokumenterte Eikelandutvalget NOU 2004:22 og **Riksrevisjonen** Dokument 3:13 (Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes ansvar for skolebygninger i 2004-2005) at drift og vedlikehold av skole- og andre kommunale bygg hadde sviktende drift og vedlikehold med et urovekkende bygningsmessig forfall.

Riksrevisjonen har også senere dokumentert hvordan det står til nettopp med skoler og barnehager og deres manglende vedlikehold.

Arbeidstilsynets funn i skolebygg 2010-2012 (Med skolen som arbeidsplass 2009-2010) avdekket at mange kommuner ikke hadde systemer for å sikre tilfredsstillende vedlikehold og arbeidsmiljø i sine skolebygg. En ny satsning fulgte opp i 2013 (*Inneklimate i norske skoler*). Undersøkelsen finnes på side 230 i NFBIBs Historie gjennom 25 år.

Skolemiljøalliansen (FUG, EO, Barneombudet og NFBIB) har ved flere anledninger henvendt seg til Utdanningsdepartementet for å informere om svikten av barns rett til et godt innemiljø/arbeidsmiljø.

NFBIB mener at vi IKKE kan godta at barn har dårligere fysisk arbeidsmiljø enn voksne. **FUGs** leder Marius Chrømer kaller situasjonen - den norske skoleskammen.

Staten har gitt lover og forskrifter, tilskuddsordninger, veiledninger og veiledningsmateriell. Staten har IKKE fulgt opp sitt ansvar med å påse at regelverket blir fulgt opp i praksis. Kommunene har sviktet barns arbeidsmiljø. Staten burde for lengst ha innsett at det er uholdbart at kommunene har tilsyn med seg selv, (ref. Riksrevisjonen, Helsetilsynet, RIF og Eikelandutvalget og Helsedirektoratet.) Bukken kan ikke passe havresekken.

Nå ser **FUG, EO og NFBIB** igjen at det er nødvendig å informere om at barn sviktes i dagens system med store mangler i bygningsmassen. Vi minner om at allerede i 2003 kom Opplæringslovens §9 med *Elevs rett til et godt fysisk arbeidsmiljø*. Vi minner også om at flere Folkehelsemeldinger har beskrevet hvor viktig barns helse/folkehelse er og at barn har rett til et godt fysisk arbeidsmiljø. *Forskrift om Miljørettet helsevern i barnehager og skoler*

mv. fra 1.1.1996 med sine veiledere, gir klar tale om rettigheter og plikter og ikke minst ansvar for bygningseiere.

Helsedirektoratet laget i perioden 2010-2017 nasjonale Inneklimakonferanser, der status ble dokumentert. Konferansene var et bredt samarbeid mellom Direktoratet for Byggkvalitet, Arbeidstilsynet, FHI, NAAF, NFBIB og Utdanningsdirektoratet. Den samme alliansen skapte også i perioden 2015-2016 – Et KRAFTTAK for et bedre innemiljø i skolene i landet. Hva skal til for å få alle skolene godkjent? Konferansene ble gjennomført i hele landet der målgruppen var skole og barnehageeierne.

En felles oppsummerende rapport om status ble sendt fra Helsedirektoratet til Helsedepartementet desember 2016: «**Nødvendige tiltak for å sikre godt inneklima for barn og unge i barnehager og skoler**». Den er nå lett oppdatert av NFBIB, [Microsoft Word - Rapport om nødvendige tiltak fra 2016.docx \(bedreinnemiljoforbarn.no\)](#). Medvirkende var Folkehelseinstituttet, Sintef Byggforsk, Norsk Forum for Bedre Innemiljø for Barn (NFBIB), Norges Astma- og Allergiforbund, Direktoratet for byggkvalitet, Utdanningsdirektoratet, Kommunalteknisk Forening, Helsedirektoratet, Arbeidstilsynet og Elevorganisasjonen.

Hva mer trenger Kunnskapsministeren å vite?

Ikke flere undersøkelser og rapporter nå! Vi trenger ikke å slå inn åpne dører. Kunnskapen om tilstanden for barns arbeidsmiljø i mange norske skoler er så avgjort dokumentert. Det barn trenger er HANDLING for å få oppfylt sin rett til et godt lærings- og arbeidsmiljø, ikke mere ansvarsfraskrivelse. Ikke si at det ikke er et Nasjonalt ansvar. Selvfølgelig er det det!

NFBIB mener at Kunnskapsministeren må ta sitt ansvar, få saken på den politiske dagsorden og HANDLE NÅ, uten flere utredninger!

Med utålmodig hilsen fra NFBIBs styre

Tore Andersen, (leder)

Marianne Bjerke

Finn Levy

Jan Vilhelm Bakke

Rolf E. Hoaas

Kopi:

Stortingsrepresentant (V) Abid Raja

Helseminister Ingvild Kjerkol

Barneombudet (BO)

Foreldreutvalget for Grunnskolen (FUG)

Elevorganisasjonen (EO)